

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی در عرصه بهداشت مادر و کودک و تنظیم خانواده ۲ شماره درس: ۵۱۸۳۷۹
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد، کارآموزی در عرصه
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دانشجویان ترم ۸ مامایی کارشناسی پیوسته (۲۸ نفر)
نیمسال تحصیلی: نیمسال دوم ۴۰۳-۴۰۴
دروس پیش نیاز یا همزمان: واحد نظری و کارآموزی بهداشت مادر و کودک
مسئول درس: دکتر کبری صالحی
تلفن تماس و ایمیل مسئول درس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۶۰۶ - k_salehi@nm.mui.ac.ir
ساعات پاسخگویی به دانشجویان: شنبه ها ۴-۶
اساتید درس: اعضای هیات علمی گروه مامایی و بهداشت باروری

شرح درس: دوره کارآموزی در عرصه بهداشت مادر و کودک پس از فراگیری مباحث نظری و کارآموزی بهداشت مادر و کودک با هدف کسب مهارت‌های بیشتر و مستقل برای ارائه خدمات بهداشت باروری، مادر و کودک و مشاوره فرزندآوری و خدمات بهداشت جامعه تدوین گردیده است. دانشجویان در این دوره با کسب مهارت و تجربه در حیطه های شناختی - عاطفی و عملی برای ایفای نقش خود به عنوان ماما برای ارائه خدمات در مانی و بهداشتی و آموزش و مشاوره در زمینه های مختلف بهداشت مادر و کودک آماده می شوند. همچنین مشکلات موجود در مورد ارائه این خدمات را تشخیص داده و راه حل‌های لازم برای رفع آنها ارائه نماید.

اهداف کلی:

- ۱- آشنایی و شناسایی مشکلات جمعیتی و مشاوره فرزندآوری افراد تحت پوشش مراکز بهداشتی بر اساس دستورالعمل ها و سیاست های ابلاغ شده
- ۲- آشنایی و انجام فعالیت های مشاوره، آموزش، مراقبت از کودک و مشاوره با والدین درباره تکامل کودک، پیشگیری از حوادث، ارتباط متقابل والدین و کودک
- ۳- فراگیری مهارت مراقبت های زمان قبل از بارداری، بارداری و پس از زایمان و سنین بارداری و یائسگی
- ۴- فراگیری مهارت واکسیناسیون
- ۵- مشاوره قبل از ازدواج

اهداف رفتاری:

- از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:
- ۱- راهنمایی و مشاوره با مددجو برای باروری سالم و فرزندآوری را براساس شرایط و نیاز مددجو و بر اساس سیاست های ابلاغی به طور صحیح انجام دهد.

- ۲- در افراد واجد شرایط برای فرزندآوری، مشاوره فرزندآوری و مراقبت پیش از بارداری را انجام دهد.
- ۳- ضمن گرفتن یک شرح حال کامل از مددجو، ارتباط صحیح با مددجو برقرار نماید.
- ۴- شاخص های جمعیتی در هر مرکز بهداشتی را محاسبه نماید.
- ۵- اندازه گیری های آنتروپومتریک کودک را به طور صحیح و دقیق انجام دهد.
- ۶- شناسایی موارد غیر طبیعی در سیر رشد طبیعی جسمی، حرکتی، عاطفی و شناختی کودک را به موقع انجام دهد.
- ۷- مشاوره و آموزش به مادر برای رفع مشکل جسمی، حرکتی، عاطفی و شناختی کودک را به طور صحیح انجام دهد.
- ۸- منحنی رشد کودکی که مورد ارزیابی قرار می دهد را به طور صحیح تفسیر نماید.
- ۹- آموزش تغذیه انحصاری با شیر مادر و تغذیه تکمیلی و یا تغذیه جانشینی به مادر را شرح دهد.
- ۱۰- مشاوره قبل از بارداری را طبق آخرین پروتکل بطور صحیح انجام دهد.
- ۱۱- توصیه های لازم در جهت عدم استفاده از داروهای غیر ضروری، اشعه و ... را به مددجو ارائه نماید.
- ۱۲- مراقبت های سنین یائسگی (آموزش و مشاوره در موارد گر گرفتگی، مشاوره پیشگیری از پوکی استخوان، بیماریهای روحی و افسردگی، کم خوابی و ارجاع در صورت نیاز و آزمایشات ضروری) را به طور صحیح انجام دهد.
- ۱۳- آزمایشات روتین دوران بارداری را ارسال نماید و جواب های آنرا تفسیر کند و در صورت نیاز ارجاع دهد.
- ۱۴- مواد تکمیلی (آهن- فولیک اسید، مولتی ویتامین در صورت نیاز) تجویز و نحوه استفاده از آن را به مددجو توضیح دهد.
- ۱۵- آزمایشات پاراکلینیک مورد نیاز زن باردار را ارسال نماید.
- ۱۶- ارزیابی سلامت جنین را بطور صحیح و دقیق انجام دهد و در صورت نیاز ارجاع دهد.
- ۱۷- علائم هشدار در طی حاملگی را به زن باردار به روشنی و صحیح آموزش دهد.
- ۱۸- آموزش های لازم را در طی سه ماهه اول، دوم و سوم به مددجو ارائه نماید.
- ۱۹- موارد نیاز ویزیت مددجو به وسیله پزشک را به مددجو توضیح دهد و توصیه های لازم را ارائه نماید.
- ۲۰- معاینات و آموزش پس از زایمان را انجام دهد، موارد غیر طبیعی را تشخیص دهد و در صورت نیاز ارجاع دهد.
- ۲۱- با مشاوره با مددجو مشکلات احتمالی (جسمی، روحی، روانی و اجتماعی) را شناسایی و در صورت امکان راهنمایی کند و یا ارجاع دهد.
- ۲۲- تلقیح انواع واکسن به شکل صحیح را انجام دهد.
- ۲۳- رعایت زنجیره سرد، و نکات مربوط به تلقیح هر واکسن را به مربی شرح دهد.
- ۲۴- آموزش مادر در مورد عوارض هر واکسن و نحوه برخورد با آن را انجام دهد.
- ۲۵- برگزاری آموزش های گروهی متناسب با نیاز جامعه و اهداف آموزشی تحت نظارت استاد ناظر.

شیوه کارآموزی:

استراتژیهای آموزشی

درگیری مستقیم دانشجو برای ارائه خدمات بهداشت مادر و کودک ایجاد چالش برای یافتن بهترین راه برای حل مشکلات مددجویانی که تحت مراقبتهای دانشجو قرار می گیرند. ایجاد محیط مناسب برای انجام مستقل پروسیجرها با نظارت استادان بالینی ارائه راه حل برای موقعیت های فرضی به وسیله دانشجو تدوین برنامه های آموزشی مددجویان توسط دانشجویان متناسب با نیازهای بهداشتی جمعیت تحت پوشش با هدایت استاد ناظر

روش آموزش: روش آموزش مستقیم ، بحث گروهی، ایفای نقش

- آموزش بالینی از طریق حضور دانشجو در مراکز بهداشتی درمانی و انجام فعالیتهای مربوط به واحدهای بهداشت مادر و کودک مامایی - فرزندآوری - واکسیناسیون انجام می شود. انجام فعالیتهای مربوط توسط دانشجو تحت نظارت مستقیم استاد بالینی انجام می شود. پروسیجرها در صورت نیاز ابتدا توسط استاد بالینی و سپس به وسیله دانشجو تحت نظارت مستقیم استاد بالینی انجام می شود.

- ارائه case report و بحث در مورد گزارش مورد نظر به وسیله دانشجویان دیگر و ارائه راه حل های مختلف توسط دانشجویان - تجزیه و تحلیل راه حل ها و نتیجه گیری نهایی

- روش Role play در مورد Case های فرزندآوری و باروری سالم و انجام مشاوره به روش ایفای نقش در ساعات آخر کارآموزی محتوای آموزشی: برای کسب تجربه بالینی لازم در این زمینه مطابق با دستور العمل شورای عالی برنامه ریزی و اهداف آموزشی است.

نحوه ارزشیابی: گزارشات تهیه شده دانشجویان* و سایر فعالیت های علمی در کارآموزی (تهیه پمفلت های آموزشی برای آموزش مددجویان و کارکنان بهداشتی (۲ نمره).

*ارائه گزارش مورد (مواردی که دانشجویان در طی فراگیری مهارتهای عملی با آن مواجه شده است)

۱۸ نمره براساس چک لیست تهیه شده در گروه مامایی و تکمیل آن در طی امتحان عملی و ارزیابی مستمر دانشجو در طول مدت کارآموزی انجام می شود.

سیاستها و قوانین دوره:

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

منابع اصلی:

- ۱- کهن ، شهناز و همکاران، بهداشت مادر ، کودک و باروری ، انتشارات کنکاش ، ۱۴۰۰
- ۲- دستورالعمل های وزارت بهداشت و درمان و آخرین جزوات موجود در مورد مراقبت مادر باردار (طرح مراقبتهای ادغام یافته) کودک سالم و ناخوش، واکسیناسیون : قابل دسترس در

WWW.fhp.hbi.ir

WWW.PHC-ISF.IR

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

۱. رضا سلطانی، پروانه ، پارسایی، سوسن، بهداشت مادر و کودک ، انتشارات سنجش، ۱۳۸۷
۲. حاتمی و گروه نویسندگان، کتاب جامع بهداشت عمومی ، چاپ دوم
۳. کلیشادی، تغذیه در کودکی و نوجوانی، ۱۳۸۵.
۴. فصول مشاوره قبل از بارداری، مراقبت های دوران بارداری و تنظیم خانواده. بارداری و زایمان ویلیامز. آخرین چاپ.
۵. راهنمای جامع مراقبتهای ادغام یافته کودک سالم/ مولف گروه مولفین الهام طالچیان و دیگران .به سفارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اداره سلامت کودکان. قم: اندیشه ماندگار، ۱۳۹۳.

اهداف رفتاری مورد انتظار در کارآموزی عرصه بهداشت مادر و کودک

اهداف رفتاری	تاریخ
<p>راهنمایی و مشاوره با مددجو برای باروری سالم را براساس شرایط و نیاز مددجو و بر اساس سیاست های ابلاغی گرفتن یک شرح حال کامل از مددجو، ارتباط صحیح با مددجو</p> <p>اندازه گیری های آنتروپومتریک کودک</p> <p>آموزش تغذیه انحصاری با شیر مادر و تغذیه تکمیلی و یا تغذیه جانشینی به مادر</p> <p>شناسایی موارد غیر طبیعی در سیر رشد طبیعی جسمی، حرکتی، عاطفی و شناختی کودک</p> <p>انجام مراقبت های سنین یائسگی</p> <p>تلقیح انواع واکسن به شکل صحیح</p> <p>آموزش مادر در مورد عوارض هر واکسن و نحوه برخورد با آن</p>	<p>روز اول تا پایان دوره</p>